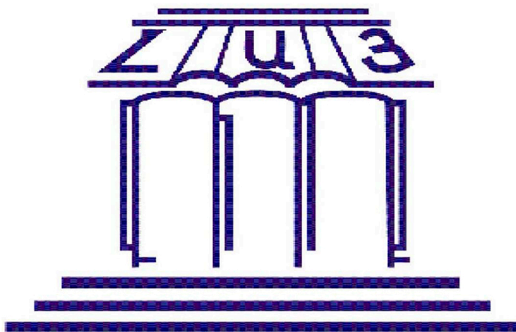

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

of roughly equal

functioning of the machine

396

m-28

396
u-28

Վ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

20-10

ԽԱՇԱՆՈՅԻՑ ԿԵՊԻ ԿԱԶԳՅԱԼ

ՊԵՏԱՐԱՆ

1932

ՅԵՐԵՎԱՆ

55 952

396

8 MAY 2013

10-98

4

Վ. ԽԱՉԻԿՈՂԼՅԱՆ

1007
31541

ԽՈՅԱՆՈՑԻՑ ԴԵՊՈ ԴԱԶԳՑԱՅ

(ՆՎԻՐՎՈՒՄ Ե ԿԱՆԱՆՑ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՏՈՆԻՆ)

1080

0501105

Պետերասի տղարամ
Գլավիտ 7149 (P)
Պատվեր 687
Հրատ. 2108
Տիրած 4000

ԿԱՆԱՆՑ ՀԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՏՈՆՐ

Կանանց միջնագլային կոմունիստական 22-րդ տարե-
դարձը տոնում ենք աշխարհի պայմաններում, յերբ վողջ կա-
պիտալիստական աշխարհը տառապում է անբուժելի անտե-
րական ճգնաժամով, յերբ աշխտեղ հարստացողների և հա-
րսաահարվողների միջև հակառակթյուններն ու հակամար-
տությունները գնալով չտեսնված չափով խորանում են:
Գործադուրկ բանվոր-բանվորուհիների բանակներն անընդ-
հատ աճում են. 40 միլ. ավելի գործադուրկներ, հարյուրա-
վոր միլիոնների հասնող ընտանիքի անդամներ քաղցի ու սո-
վի են մատնված: Մյուս կողմից, բանվորական մասսաներն
որ որի վրա հեղափոխականանում, անցնում են կոմկուսակ-
ցությունների շարքերն ու համախմբվում նրանց շուրջը:
Կապիտալիզմը տնտեսական ճգնաժամից դուրս դալու միակ
խելը համարում է խաղերիաշխատական նոր պատերազմը,
վոր ուղղված է սոցիալիզմ կառուցող յերկրի—ԽՍՀՄ դեմ:

Կանանց միջնագլային հեղափոխական տոնը սոցիալիզմ
կառուցվող յերկրում տոնվում է աշխարհի մի պատմական ժա-
մանակաշրջանում, յերբ վաղուց ի վեր խաղառ վերացել է
գործադուրկությունը, ուր չտեսնված թափով զարգանում է
սոցիալիստական տնտեսությունը, ուր արդեն սոցիալիստա-
կան եկտեմիկայի ֆունդամենտը կառուցվել է և մտել սո-
ցիալիզմի կառուցման հարաճուն չրջանը: Հաղթանակող
պրոլետարիատն արդյունաբերության ինդուստրացման,
դյուղի սոցիալիստական վերակառուցման համյա պլանն ա-
վարտելով ընթացիկ 4-րդ տարում, դյուղի համատարած կո-
լեկտիվացման հիմուն վրա, կուլակ դասակարգի խաղառ վե-
րացման հետ միասին, գոտեպնդվում է անդամակարգ հա-

սարակութիւնն ստեղծելու՝ 2-րդ հնգամյա պլանի իրագործմամբ:

22 տարի շարունակ բուրժուազիայի լծի տակ ստրկացած աշխատավորուհին ճնշված ու արյունաքամ դրութեամբ, կոմունիստական կուսակցութեան և հեղափոխական պրոլետարիատի ղեկավարութեամբ ու ոգնութեամբ ամեն տարի կազմակերպված շարքերով դուրս և յեկեկ պայքարի հանուն իրենց տնտեսական, իրավական դրութեան բարելոքման ու ազատագրման, հանուն հեղափոխական գիտակցութեան ու համերաշխութեան, վերջապես՝ հանուն վերջնական ազատագրման-սոցիալիզմի հաղթանակի համար: Յեւ այդ տասնյակ տարիների պայքարն ապարդեշտ չի անցել: Այդ պայքարում պատմութեան մեջ աշխարհում առաջին անգամ հաղթանակը տարավ խորհուրդների յերկրի աշխատավորուհին: Այժմ կապիտալի լծի տակ հեծող կին աշխատավորուհուն իր հեղափոխական շարքերն ամրացնելով՝ համախմբվում և կոմիսսներն սեկցիաների ու հեղափոխական պրոլետարիատի շուրջը և վերջնական ու վճռական մարտի յե պատրաստվում, անխուսափելի մարտի:

ԿԻՆԸ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԿՐՆԵՐՈՒՄ

Կապիտալիստական յերկրներում կինը դեռ մարտի ու ստրուկի դերում է: Այնտեղ նա վայրագ կերպով ճնշվում է իբրև ընտանիքի ու հասարակութեան անհավասար անդամ: Կարիքի զոհ դարձած, կիսաքաղց դրութեամբ նա չահագործվում է արդյունաբերութեան մեջ, հավելյալ արժեք և արտադրում կապիտալիստի համար և ոգտագործվում իբրև բանվորի աշխատավարձի իջեցման մի միջոց, մանավանդ ներկա մոմենտում, յերբ կապուալիստական աշխարհում տնտեսական ճգնաժամը խորանում է և դրա հետևանքով կինը, կարիքից ստիպված, ընկնում է պրոստիտուցիայի՝ սոցիալական այդ չարիքի գերի: Ահա մի քանի որինակներ կապիտալիստական յերկրներից:

ԿՆՈՋ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ՉԻՆԱՍՏԱՆՈՒՄ

Շանհայի դանազան արդյունաբերութիւններում աշխատող կանանց թիվը հասնում է 125 հազարից ավելի. այնտեղ աշխատում են նաև 5-6 տարեկան հասակ ունեցող յերեխաները: Կնոջ աշխատանքի պահպանութեան ասած բանը գոյություն չունի այդ յերկրում: Բանվորուհին հղիութեան միջև վերջին որն էլ աշխատում է, իսկ ազատվելու յերկրորդ որը պարտավոր է աշխատանքի գնալ: Յերեխան մեջքին կապած, մեքենայի տակ նստած՝ 12-15 ժամ աշխատում է անդադար: Չին բանվորուհին ամբողջ տարվա մեջ միայն 8 հանգստի որ ունի: Աշխատանքի այս վատ պայմանների վրա ավելանում է նաև բնակարանային կարիք. Բանվորուհու բնակարանը գործարանն է. կեդտի, մրի մեջ նա կերակրվում է, մաքրվում, քնում է, իսկ ամենագլխավորն այն է, վոր գործարանից դուրս գնալու համար նա պիտի իրավունք ինդրի գործարանատիրոջից:

Կապիտալիստները, հատկապես Անգլիայի թալանչիներն, ոգտվելով Չինաստանի ժողովրդի և գլխավորապես կանանց հետամոնացութեանից, չահագործում են նրանց ամենաղղվելի կերպով:

ՅԱՊՈՆԻՅՈՒ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՈՒՀՈՒ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Այնտեղ անչափահաս բանվորուհին աշխատում է 11-12 ժամ անդադար: Կնոջ և անչափահաս յերեխաների գիշերաքին աշխատանքը սովորական յերեվույթ է Յապոնիայում: Այս բոլորի հանդեպ չնչին ոտճիկ են ստանում, ամենալավ դեպքում շատ ստացողն որական 1 ոտուրի յե աշխատում: Տեքստիլ գործարանի՝ 20 տարվա փորձագութիւն ունեցող բանվորուհին որական 50 կոպեկ է ստանում: Բանվորուհու բնակարանը գործարանն է: Չնայած այնտեղ, արդյունաբերութեան մեջ կինը մեծ տեղ է դրավում և տնտեսապես «անկախ» է, բայց նա նույնպես իրավադուրկ է քաղաքական և ընտանեկան կյանքում:

Այստեղ եւ աշխատանքի պահպանութիւնն ասած բանը գոյութիւնն չունի. Գերմանիայում բանվորութիւնն իր հղիւթը պայքարում միայն ամիս ու կես եւ արձակուրդ ստանում, և այդ արձակուրդի որերին ել ոռնկի կեսն են միայն տալիս. դրա համար ել ստիպված ե ժամանակից շուտ գործի անցնել, վոր չգրկվի կուպկներէից: Կան արդշունարերութիւններ, վորտեղ չնայած բանվորունէին պիտի աշխատի 8-9 Ժ., նրան ստիպում են աշխատել 10-11 ժամ, այն ել չնչին աշխատավարձով:

Նման դրութիւնն գոյութիւնն ունի Անգլիայում և մյուս կապիտալիստական պետութիւններում: Կապիտալիստները կանանց ընդգրկումն արդշունարերութիւնն մեջ վոչ միայն համարում են Ամենալավ շահագործման միջոց, վորքան կարող են շատ են շահ կորգում, այլ նաև տղամարդ աշխատողի աշխատավարձի գրեթե կեսից ել պակաս աշխատավարձ են տալիս նրանց այսպիսով ավելի ուժեղ պայքար տանում պրոլետարիատի դեմ՝ դիտակից բանվորներից ավելի մեծ խմբեր փողոց չարտելով: Կապիտալիստական յերկրներում այժմ կան շատ բնտանիքներ, վորոնք ունեն 3-4 աշխատավոր ձեռք, բայց նրանցից միայն մեկ կին աշխատավորունի յե աշխատում, վոր իր ստացած չնչին աշխատավարձով կերակրում ե բնտանիքի աշխատունակ տղամարդ անդամներին:

ԿԻՆԸ ԽՈՐՀՈՒՐԳՆԵՐԻ ՅԵՐԿՐՈՒՄ

Մեզ մոտ պայմաններն այլ են: Հոկտեմբերյան հեղափոխութիւնից սկսած, Խորհրդային Միութիւնն մեջ, առաջին անգամ պատմութիւնն մեջ՝ կինն ազատագրվեց և համասար իրավունքների տեր դարձավ: Նա ազատագրվեց թե տնտեսական կապանքներից ու ստրկութիւններից և թե չահագործումից ու պրոտարիատիցից:

«Բայլեզկիկյան, Խորհրդային հեղափոխութիւնը կա-

նանց ճնշման ու անհավասարութիւնն արմատներն այնպես խորն ե կտրտում, ինչպես չի հանդգնիլ կտրտել և վոչ մի կուռակցութիւն, և վոչ մի հեղափոխութիւնն աշխարհում: Թեզնում, Խորհրդային Ռուսաստանում, ըստ մեր որենքի՝ կոջ ու տղամարդու անհավասարութիւնից հետք անգամ չի մնացել: Առանձնապես զգվելի, ստոր, կեղծավոր անհավասարութիւնն ամուսնական ընտանեկան իրավունքի մեջ, անհավասարութիւնը յերկարյի վերաբերմամբ՝ Խորհրդային իշխանութիւնը լիովին վոչնչացրել ե» (Լենին):

Առաջին անգամ կինը պրոլետարիատի դիկտատուրայի պայմաններում վայելեց իսկական աշխատանքի որենսդրութիւնը:

Մեզ մոտ կինն աշխատում ե 8 ժամ, իսկ շատ տեղերում՝ արդեն 7 ժամ: Առաջին 5-ամյակի վերջում արդեն բանվորունիւն ամեն տեղ կաշխատի 7 ժամ: Հղութիւնն ժամանակ մեկ մոտ բանվորունիւն ստանում ե 4 ամիս տնվողութիւնը փիզիոլոգիական արձակուրդ: Յերեսա կերակրելու առաջին ամիսները նա բոլորովին ազատվում ե գիշերային հերքափոխում աշխատելուց, իսկ ցերեկն աշխատելիս տնեն 2 ժամը մեկ անգամ ազատվում ե աշխատանքից 1/4 ժամով՝ յերեսային կերակրելու համար: Նա ստանում ե նաև լրացուցիչ արձակուրդ վնասակար արդշունարերութիւնն մեջ աշխատելու դեպքում. վերջապես աշխատավորունիւն իր ծերութիւնն ժամանակ պետութիւնն կողմից ապահովութիւնն ե ստանում և այլն:

Մեզ մոտ կինը վարձու աշխատանքի դնում ե վոչ թե ազգատութիւնից և քաղցից ստիպված, այլ նա մտնում ե աշխատանքի՝ կուլտուր-կենցաղային ավելի լավ պայմաններ ձեռք բերելու համար և վոր գլխավորն ու ամենակարեւորն ե՝ նա դրանով մասնակցում ե Խորհրդային Միութիւնն սոցիալիստական շինարարութիւնն մեծ գործին: Մեր իրականութիւնն մեջ, սոցիալիստական շինարարութիւնն վոչ մի բնագավառ չկա, ուր կինը չմասնակցի և չդիկտարի. այդ նրա

համար և մաւ, վորպեսզի մա առաջ մզի ամբողջ աշխարհի պրոլետարիատի պայքարը:

Խորհրդային յերկրում կնոջ համար առավելագույն հնարավորութիւններ են ստեղծված՝ նրան քաղաքականութեան մեջ քաշելու: Կինը լայն հնարավորութիւններ և ստացել էր կուլտ-կրթական մակարդակը բարձրացնելու, վերջնականա իր կուլտ-կենցաղային պայմանները լավացնելու համար: Երբոր հնարավորութիւններն ունի:

Ահա մի քանի թվեր, վորոնք հաստատում են այդ մտքերի ճշտութիւնը և Հայաստանի նկատմամբ:

ՄՈՐ ՅԵՎ ՄԱՆԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐ
ՅԵՎ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԵԶՆԵՐ ՈՒ ՄԱՆԿ. ՀՐԱՊԱՐԱՆՆԵՐ

Հ Ի Մ Ն Ա Ր Կ Ն Ե Ր Ի Տ Ի Գ Ը	1930		1931		1932	
	Հիմնարկ-ներ թիվը	Մանկավարժներ թիվը	Հիմնարկ-ներ թիվը	Մանկավարժներ թիվը	Հիմնարկ-ներ թիվը	Մանկավարժներ թիվը
1. Մշտական մսուրներ . . .	8	365	18	810	32	965
2. Սեզոնային մսուրներ գյուղերում	43	1290	233	6990	500	16875
3. Կանսուլտացիաներ . . .	16	—	23	/	26	/
1. Մանկավարժներ և մանկական ոջախներ (ընդգրկվող յերեխաների թիվը)	—	11900	—	14300	—	16300
2. Մանկական հրապարակներ և պրիմիտիվներ . .	—	32400	/	40100	—	54200

Բացի այդ, կնոջը տնային «ստրկացնող» աշխատանքից վերջնականապես ազատագրելու և սոցիալիստական շինարարութեան հետ ընդհուպ կապելու նպատակով մենք փախեց

մենք պետական սոցալ. բյուջեյի ոգտադործման յեղանակը, զարձնելով նրա յերեսը դեպի արդյունաբերութիւն և դեպի բանվոր-բանվորուհիների կուլտ-կենցաղային կարիքների ապահովումը և նրան արդյունաբերութեան հետ կապելու ուղղութեամբ:

Այս մտքերը հաստատելու համար բերում ենք. Խորհրդային Միութեան դժով 1931 թ. այդ ուղղութեամբ բաց թողնված գումարները:

Բանքնակշինարարութեան	331,6 միլ. ուսր.
Մսուրների կազմակերպման	20,0 » »
Մանկ. հրապարակ. և մանկավարժներին	20,0 » »
Դիետ. սննդի կազմակերպման	10 » »
Բաղնիք. և լվացքատների կազմակերպման	10 » »

Խորհրդային Միութեան հետ միասին այդպիսի գրու-թիւն գոյութիւն ունի և Խորհրդային Հայաստանում: Ահա այդ թվերը՝

Բաց և թողնվել 1931 թ. և բաց և թողնվելու 1932 թ.

1. Բնակշինարարութ.	749.900	1101.300
2. Մսուրներ-մանկապար.	115.000	556.000
3. Դիետ. և դպ. սպասարկ.	70.000	302.400

Ահա թվեր, վորոնք պարզապես խոսում են այն մասին, վոր մենք լրջորեն ձեռնարկել ենք կանանց կուլտ-կենցաղային ուժեղացման, նրանց արդյունաբերութեան մեջ ներգրաւման ապա և ամրացման աշխատանքներին:

ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒԹՅՆ ՉԱՓՈՎ ԸՆԴԴԻՐԿԵԼ ԿԱՆԱՆՑ
ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՃ

Մեր սոցիալիստական շինարարութեան բաւոն ու աննախընթաց վերելքին դուզընթաց՝ ավելի վճռական, ավելի մարտական և դառնում ժողամտեութեան մեջ կանանց ներգրաւվելու հարցը: Կանանց հարցն առավել ևս ախտուալ բնույթ

և ստանում քանի դեռ զգացվում է բանուժի պակասությունը:

Կար ժամանակ, յերբ մի շարք «գործադուրկներ» բողոքում էին՝ այս կամ այն հիմնարկի մեջ ամուսիններ, կամ մեկ ընտանիքից յերկու աշխատող լինելու դեպքում, թե պետք 2-ից մեկին դործից հեռացնել և այլն: Իսկ այժմ պատկերն այլ է. մեր բանվոր-ծառայողների ընտանիքի աշխատունակ անդամների խոշոր մասն աշխատում են զանազան ասպարեզներում: Ներկայումս մեր ժողտնտեսության զարգացման տեմպերն են հրամայողականորեն պահանջ դնում, վոր ամբողջ աշխատավորությունն իր ընտանիքի աշխատունակ անդամներին, հատկապես կանանց դնի աշխատանքի և աշխատավճիռ միաժամանակ ուժեղացնի իր բյուջեն:

Այս բոլոր որոշումները հնարավորություններին և կանանց գիտակցական վերաբերմունքին յենելով, մեզ մոտ լայն հեռանկարներ կան՝ կանանց ժողտնտեսության մեջ ներգրավելու համար: Լենինը դեռ 1920 թ. գրում էր, վոր՝

«Որենքով հավասարությունը դեռ չի նշանակում հավասարություն կյանքում: Մեզ հարկավոր է, վոր կին աշխատավորուհին ձեռք բերի հավասարություն վոչ միայն որենքով, այլ և հավասարություն կյանքում, տղամարդ աշխատավորի հետ: Դրա համար հարկավոր վոր է, վոր աշխատավորուհին ավելի և ավելի շատ մասնակցություն ունենա հասարակական ձեռնարկությունների կառավարման և պետության կառավարման գործում»:

Մինչև այժմ բավականին խոշոր աշխատանքներ են կատարված Խորհրդային Միության մեջ Լենինի այս պատգամների կատարման, կանանց իրավահավասարության դրության բարելավման, նրանց մեր արդյունաբերության և պետության կառավարման գործում և այլ բնագավառներում մասնակցության կերպով ընդգրկելու համար: Այս ուղղությամբ մեր գլխավոր նվաճումներից առաջինն է, վոր ամուսն է կա-

մանց տոկոսը մեր դեկավար խորհրդային, պրոֆեսիոնալ, տնտեսական և այլ մարմիններում. յերկրորդ՝ այն, վոր մեր բարձրագույն դպրոցներում և գանազան կուրսերում չտեսնված չափով ամուսն է կանանց թիվը, և յերրորդ՝ մեր արդյունաբերության մեջ տարեց-տարի խոշոր չափով ամուսն է բանվորների ընդգրկումը: Յեթե 1920 թ. հոկտեմբերին Խորհրդային Միության մեջ վարձու աշխատող կանանց թիվը կազմում էր 2.271.000, ապա 1931 թ. հունվարին հասնում է 3.594.000-ի, իսկ 1932 թ. հասնելու յե 4.921.000-ի:

Սակայն Լենինի պատգամները լրիվ կենսագործելու և մեր սոցիալիստական շինարարության մեծ պահանջը բավարարելու տեսակետից՝ մեր նվաճումները դեռևս բավարար չեն կարող համարվել: Հնդամ յակի ավարտական տարվա մեր բուռն ու աննախընթաց վերելքին՝ զուգընթաց՝ մաքսիմալ չափով պիտի լարենք մեր ուժերը՝ կենսագործելու լենինյան պատգամները, կանանց մասնաշրջանը դրավելով արտադրության մեջ, մաքսիմալ չափով նրանց մասնակցից դարձնելով մեր ամբողջ սոցիալիստական շինարարության զեկավարման ու սոցիալիզմի կառուցման գործին:

Խորհրդային Հայաստանում նույնպես զգալի աշխատանք է կատարված՝ սոցիալիստական դեկավարմանը կանանց մասնակցից դարձնելու համար: Յեթե 1932 թ. մեր ժողտնտեսության բոլոր ճյուղերում կանանց թիվը հասնում էր 3.200-ի, ապա 1930 թ. արդեն հասնում է 9.790-ի, իսկ 1931 թ. այդ թիվը գրեթե կրկնապատկվել է:

Յեթե Արհմիություններում կանանց թիվը 1930 թ. կազմում էր 11,614 կամ 14,8 տոկոս, 1931 թ.վին այդ հասնում է 15,985 կամ 18,5 տոկոսի:

Մեր ամբողջ ժողտնտեսության մեջ (բացի գյուղատնտեսությունից, յերկաթուղուց և ժողկապից) յեթե 1930 թ. զբաղված բանուժի 18,3 տոկոս էին կազմում կանայք, 1931 թ.վին—22,1 տոկոս, իսկ 1932 թ. այդ հասնելու յե մինչև 30 տոկոսի:

Յեղնելով բանուժի մեծ պահանջից և արդյունաբե-
րության մեջ կանանց ընդգրկելու անհրաժեշտությունից,
✓ ՀՍՍՀ Աշխատողի մատը 1931 թ. ապրիլի 4-ի վերջում հրա-
տարակեց 34 պրոֆեսիաների ցանկ, վերոնց մեջ բացառապես
պետք է աշխատեն կանայք:

1931 թ. Անդրաշխատողի մատը 5.965 հոգու
սյանի դեմաց, մեր հանդիպական սյանով ընդգրկել ենք
8.974 հոգի: Սակայն մենք այդ պիտի համարենք անբավա-
րար և պետք է այդ ուղղությամբ ավելի յեռանդուն, հարա-
տե ու սխտեմատիկ աշխատանք կատարենք, նամանավանդ,
✓ վոր յերկրորդ հանդիպական սյանը (11.140) մենք չկարո-
ղացանք կատարել:

Յեթե 1931 թ. Ժողատեսուցության մեջ զբաղված վարձու
աշխատողների թիվը հասնում էր (առանց յերկաթուղային
բանվորների) 81.507-ի, ապա ընթացիկ տարում այդ թիվը
հասնելու յե 103.000-ի, այսինքն՝ լրացուցիչ կերպով մեզ
պետք է 21.493 հոգի, վորից արդյունաբերության մեջ՝
7.409 հոգի, գյուղատնտեսության մեջ՝ 2.200 հոգի և այլն:

Ընթացիկ 1932 թ. մենք նախատեսում ենք մեր ամբողջ
Ժողատեսուցության մեջ ներգրավել (առանց յերկաթուղու,
կադրի և գյուղատնտեսության) 9.862 կին, վորից արդյու-
նաբերության մեջ՝ 2.519 հոգի, Ժողլուսավորության մեջ՝
1.389, առողջապահության գծով՝ 1.252, կուսակցատիվ
պետ. առեւտրի և Ժողանդի գծով՝ 2.196, չինարարության
107, վարչական ապարտի գծով՝ 845 և մնացած ճյուղերում՝
589 հոգի: Բացի այս թվից, Փարգործուներում սյանի ընդ-
գրկենք 2.115 կին: Մնացած ճյուղերի հետ միասին մենք
պետք է լրացուցիչ 15.000 կին ընդգրկենք մեր Ժողատեսու-
թյան մեջ: Այս ստուգիչ թվերը մեր պայմաններում միան-
գամայն ռեալ են և իրագործելի: Մնում է, վոր մեր բոլոր
չահագրգռված մարմինները, կադմակերպությունները յե-
ռանդուն ու սխտեմատիկ աշխատանք կատարեն այս ուղ-
ղությամբ:

ՔԱՆՎՈՐՈՒՀԻՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԳՈՐԾԻՆ ԵՎ ԱՎԵԼԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Առանց կանանց նախադասության, առանց վորակա-
վորելու անհնարին կլինի նրանց ներգրավել արտադրության
մեջ. առավել ևս անհաջողության կմատնենք նրանց առավե-
լագույն չափով ընդգրկելու գործը: Վոչ միայն մենք պետք
է կանանց Փարգործուների, կարճատե մասնաշախկան կուր-
սերի միջոցով պատրաստենք, վերապատրաստենք, այլ նաև
անհրաժեշտ է, վոր նոր ընդունվող կանանց համար 5-7 որով
կուրս-բակուրսիաներ կազմակերպենք, տվյալ արտադրու-
թյան մեջ աշխատանքի պրոցեսներին ծանոթանալու և առ-
կատարակ ամբողջ ճեղքարկի աշխատանքի պայմանների ու
դրուքյան մասին գաղափար տալու: Այդպիսով կարելի կը-
լինի կանխել բանվորուհու աշխատանքի տեխնիկական ան-
վտանգությունը և առհասարակ պարապուրդների ու կարգա-
պահության հարցերը կանոնավորել:

Վորակյալ բանուժի պատրաստման հարցում ավելի քան
վճռական նշանակություն ունի կանանց ներգրավման աշ-
խատանքը: Պետք է աշխատել հետագա դասընթացներում մաք-
սիմալ չափով ընդգրկել կանանց: Առաջիկա կուրսերի հավաք
ները գլխավորապես պետք է ուղղված լինեն դեպի կանանց
ռեգերվները: Մինչև այժմ մեր համարյա բոլոր կուրսերում
կանանց համար նախատեսված թվերը պակաս են մնացել.
որինակ՝ Փարգործաշխույրոցներում 50 տոկոսի փոխարեն
1931 թ. փետրվարյան հավաքին կանայք ընդգրկվել են 20
տոկոսով, հաջորդ աշնան հավաքին՝ 20,1 տոկոս, առ 1-ն
դեկտեմբերի 1931 թ. սովորում են Փարգործուներում
3.534 հոգի, վորից 672 կին կամ 19 տոկոս այն ինչ մեզ պետք
էր մինչև 50 տոկոս: Վատ դրության մեջ է կանանց ներգրա-
վումը չին-բանվորներ պատրաստելու խնդրում: Անշուշտ
այս յերեւոյթը հետեւանք է դիտավորապես կանանց ներ-
գրավումը թերադնահատելու ուղղորտունիստական պրակտի-
կայի և կանանց մեջ կատարվող աշխատանքի թուլության:

Ուրհըդային Հայաստանում բաժանված խոշոր թիվ են կազմում աղղային փոքրամասնությունների աշխատավորա-
կան տարրերը՝ հատկապես թուրքերն ու յեզդիները, վորոնց
պետք է հավաքարկել, վորակավորել և զբաղել արդյունա-
բերություն մեջ: 10-րդ կուս համագումարի՝ աղղային հարցի
վերաբերյալ ընդունած վորոշման մեջ ստված է՝

«Կազմակերպել և զարգացնել թե հանրակրթական և թե
պրոֆեսիոնալ տեխնիկական ընույթի դասընթացների լայն
ցանց, մայրենի լեզվով (առաջին հերթին կիրգիզների, բաշ-
կիրների, թուրքմենների, ուզբեկների, տաջիկների, թա-
թարների, դաղստանցիների համար և այլն) վորակյալ բան-
վորների տեղական կադրերի պատրաստումն արագացնելու
համար»:

Յեթե մեր թուրք ու յեզդի աշխատավորության մեջ
ղլալի աշխատանք է կատարված հանրակրթական և վորոշ
չափով պրոֆեսիոնալ-տեխնիկական դժով, ապա բանուժի
պատրաստման մասնաշաղկան կարճատև դասընթացներ կադ-
մակերպելու և նրանց արդյունաբերության մեջ ընդգրկելու
ուղղությամբ շատ քիչ գործ է կատարվել:

Միութենական Կենտրոնի մի 3-րդ նստաշրջանն իր վո-
րոշումով առաջարկում է Աշխտղկոմատին և տնտեսական
մարմիններին՝ «ԽՍՀՄ բանվորական ուժի պատրաստման
ոգտագործման ու բաշխման ընդհանուր պլանում նախատե-
սել աղղ. կադրերի պարտադիր ներգրավումն արդյունաբե-
րության մեջ և նրանցից վորակավոր բանվորների պատ-
րաստումը»:

Մեր հետագա աշխատանքներն այս բնագավառում
պետք է ընթանան կուտակցության և կառավարության այդ
դիրկտիվների անշեղ կենսագործման ուղիով:

Դեռ կան մարդիկ, յերբեմն տնտեսավարներ, վորոնք
կանանց ընդգրկման հարցում վարվում են այնպես, ինչպես
մի ժամանակ առածն էր սուում՝ «հավը թուրուն չի, կինն էր
մարդ չի» կամ կնոջ «ղալմաղալը» տանել չի լինի և այլն:
Կասկածից դուրս է, վոր պետք է յարաբանվյալ բանվոր-
բանվարուհի կատաղի պայքար մղի նման ալանդակ ու խա-
տառակ սրամաղրուրյունների դեմ:

Կանանց ներգրավման հարցի համար անհրաժեշտ բոլոր
որյեկտիվ պայմանները մեղ մոտ կան. միայն հարկավոր է
այս վճռական նշանակություն ունեցող հարցի շուրջը ստեղ-
ծել լայն հասարակայնություն և այդ ուղղությամբ յեռան-
դուն աշխատանք կատարել: Բայժելիկյան անողոր հարված
տալ դեռևս գոյություն ունեցող կոնսերվատիզմին և բոլոր
տեսակի թերահավատ ու ոպորտունիստական տարրերին,
վորոնք արգելակում են այս կարեվորագույն գործը: Կա-
նանց մեջ կատարվող աշխատանքը, նրանց սոցիալիստական
չինարարություն մեջ ներգրավելու գործը վոչ միայն թե-
բաշխահատելու տեղեկեցները դեռևս կան, ալլև այդպիսի
տեղեկեցներ արտահայտողները յեղակի չեն: Նրանց կար-
ծիքով կինը չի կարող տղամարդու գործը կատարել:

Սակայն իրական փաստերը վաղուց են ջախջախել ու
ջախջախում են այդ ոպորտունիստական նվոցները: Վերջին
տարիների փորձը ցայտուն կերպով ցույց տվեց, վոր կինը
աղամարդուց հետ չի մնում՝ պարտաճանաչ կերպով աշխա-
տելու և ավելի դիսցիպլինար լինելու տեսակետից: Կինը
նույնպես դառնում է մնայուն աշխատող. նա հետ չի մնում
նաև դեպի պետական, հասարակական դույքը խնամքով
վերաբերվելու գործում:

Վորպեսզի արտադրության մեջ կանանց ընդգրկելու
խնդիրն ավելի հաջող ընթանա, մենք պետք է կանանց

պատրաստման, վերապատրաստման խնդիրը մեր ուշա-
դուրսյան կենտրոնը դարձնենք և ապացուցենք այն իրական
փաստը, վոր մեր արդյունաբերութեան շատ ճյուղերում
ավելի քիչ տույժեր եւ ստացել բանվորուհին՝ պարապուրդ-
ներ և աշխատանքի դիսցիպլինայի խախտման զանազան
գեպքերի համար, քան բանվորը, վոր բանվորուհիները
յերբեմն ավելի շատ են ընդգրկված յեղել հարվածայնու-
թեան մեջ, քան բանվորները, վոր շատ դեպքում մեր դրս-
քոցներում և կուրսերում կանայք ավելի լավ սովորողներ
ունեն, քան տղամարդիկ:

ԲՈՒՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼՈՒՐՁ
ՈՒՇԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ Ե ՊԱՀԱՋՈՒՄ

Մեր կուս և ԼԿՅԵՄ բջիջները պետք եւ մեծ ուշադրու-
թեան նվիրեն այդ աշխատանքներին: Այս ուղղութեամբ
հսկայական դեր ունեն կատարելու մեր պրոֆկուլեկտիվնե-
րը, վորոնք պետք եւ անմիջապէս դրադին այդ աշխատանք-
ների պլանների ճանութեան, հանդիպական պլաններ առա-
ջադրելու և իրենց հիմնարկ-ձեռնարկներում հաւաքադը-
քումն ու պատրաստումը կազմակերպելու հարցերով: Ավելի
քան խոշոր դեր ունեն կանանց կենցաղը բարելավող կազ-
մակերպութեաններն ու պատգամավարական ժողովները,
վորոնք դեռևս շատ դանդաղ են շարժվում, շատ դիպե-
քում գեկուցումները լսելուց դեմը չեն անցնում: Մինչդեռ
պահանջվում եւ կոնկրետ և գործնական աշակցութեան
ցույց տալ այդ աշխատանքներին: Չպետք եւ մոռանալ մեր
մեծ ուսուցչի խոսքերը, թե՛ «կնոջ աղատադրման գործը
իրենց՝ կանանց գործն է», վոր «Ամեն մի խահարարուհի
պիտի սովորի յերկիր կառավարել»: Լենինի այս պատգամ-
ները բավականին չափով մեղմում իրականացել են, սակայն
այդ պիտի համարել անշան, քանի վոր մենք յերկրորդ
հնգամյակին ապագասակարգային հասարակութեան պետք
եւ ստեղծենք, քանի վոր մենք պետք եւ այդ հնգամյակում

17516
2001

լրիվ կենսագործենք Լենինի պատգամները: Անշուշտ կա-
նանց կուլտուրական զարգացման, նրանց արտադրութեան
մեջ ներգրավելու գործը բոլորի սեփականութեանն է, ա-
կայն կանանց կազմակերպութեաններին պետք եւ ավելի պա-
հանջել: Մեր կին ինտելիգենցիան՝ ուսուցչուհիներն և ա-
մեն տեսակի գիտական աշխատավորուհիները հսկայական
դեր ունեն կատարելու այս հարցերում:

Կանանց ներգրավման հարցում անբավարար դրութեան
մեջ եւ և մեր մի շարք շրջանային մարմինների աշխատանք-
ները:

Այս չափապահ լուրջ ասպարիզում ամենից շատ շահա-
դրված են, և պարտավոր են հարկ յեղած աշխատանքնե-
րը կատարել մեր տնտեսական մարմինները: Նրանք պետք եւ
ինքն իրենց հաւաքագրման ապարատում հատուկ կին հաւաքա-
գրողներ պահեն և մաքսիմալ յեռանդ գործադրեն, վոր այդ
ուղղութեամբ յեղած պլանները վոչ միայն կատարվեն, այլ
և գերակատարվեն, միաժամանակ կազմակերպելով ընդ-
գրկված կանանց վորակավորման գործը:

ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒՄ ԿԱՆԱԹՔ
ԼՐԻՎ, ԶՈՐՏԱԳՈՐԾՎԵԼՈՎ՝ ԱՐՏԱԳՆԱՅՆՆԵՐ ԻԹՁ ԵՆ
ՏԱԼԻՍ

Կանանց մեր ժողտնտեսութեան մեջ տալիս զուգն չա-
փով ընդգրկելու գործում հսկայական անելիքներ ունեն մեր
կուլտնտեսուհիները: Մեցյալ տարվա փորձը ցույց տվեց, վոր
մեր կուլտնտեսուհիները, գեղջկուհիներն արդեն խոշոր չա-
փով թողել են իրենց հին սովորութեաններն ու մեծ ձգտում
ունեն դեպի կուլտնտեսութեան դաշտային և բոլոր տեսակի
աշխատանքները: Ամերամեջտ եւ գործը կազմակերպել այն-
պէս, վոր խթանվի այդ բեկումը, ավելի խորանա: Պետք եւ
ե՛լ ավելի լավ դրութեան հասցնել կուլտնտեսութեան
աշխատանքի կազմակերպման գործը, և ձգտել վոչ միայն
կանանց գյուղատնտեսական աշխատանքներում գլխավոր

քննարկելու, այլ և կազմակերպված ձեվով կամանցից արտագնացներ տրամադրելու քաղաքի սոց. շինարարությանը՝ մասնավորապես տեխնիկին:

ՈՒԺՆՂԱՅՆԵԼ ԿՈՒԼՏ-ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ
ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մեր սոցիալիստական տնտեսության բուն ու անհախճաթ վերելքը մեզնից պահանջում է ե՛լ ավելի լուրջ ու շաղթութուն դարձնել կանանց կուլտ-կենցաղային կարիքների բավարարման վրա:

Կանանց ներգրավման դործում ամենալուրջ խոչընդոտը՝ հենց այդ հարցն է: Մեր բոլոր համապատասխան մարմինները պետք է իրենց ջանքերը լարեն և միջոցների դիմեն այդ ուղղությամբ յեղած դժվարությունները հաղթահարելու համար:

Հրամայականն ու հիմնականը կանանց կենցաղային պայմանները կանոնավորելու հարցն է, բնակարանների, մսուրների, մանկապարտեզների, ինչպես նաև սնդի և նրման այլ աշխատանքների կազմակերպման հարցն է, վոր մեզնից պահանջում է լրիվ և ռացիոնալ ողտադործում յեղած բոլոր հնարավորությունների՝ այդ դործն ավելի բարձր աստիճանի հասցնելու համար:

Կասկածից դուրս է, վոր մեր բոլոր շահադրդոված մարմինները և մեր ամբողջ խորհրդային հասարակայնությունը, կիս մոտենալով տվյալ աշխատանքներին, կյանքի կոչելով իրենց ասպարատի բոլոր ողակները՝ կանանց ներգրավման հարցի հաջող լուծման կապակցությամբ՝ կապահովեն կուլտ-կենցաղային շինարարության ձեռնարկումները և նրա հետ միասին նախատեսված պլանների գերակատարումը հանդիպական պլաններով:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՈՒՄԻ ԿԵՆՑԱՂԱ
ՎԵՐԱԿԱՌՈՒԹՅԱՆ

Մեր արդյունաբերության ինդուստրացումը, նրա տեխնիկական առաջընթացը, ինչպես նաև դյուղատնտեսության մեքենայացումն ու կոլեկտիվացումը՝ բանուժի վորոշ խնայողություն են առաջ բերում, սակայն այդ բոլորը դեռ քիչ է: Քաղաքի արդյունաբերության բուն աճումը, դյուղի սոցիալիստական վերակառուցումը, խորհրտեսակա շինարարությունը, տեղական գործարանային ու արհեստանոցային կյանքի աճումը կկանեն բանուժի այդ ավելցուկն ամբողջությամբ: Առաջիկա մի քանի տարիներում ձեռքի աշխատանքը դեռ խոշոր տեղ է գրավելու: Ինքնին պարզ է, վորը դյուղը միայն սղամարդ արտադնագյներով, սղամարդկանց բանուժի ավելցուկի ռեզերվներով արդյունաբերությունը բավարարել չի կարող: Մեր ամբողջ սոցիալիստական շինարարությունը բանուժով ապահովելու հիմնական աղբյուրներից մեկը, մոտակա տարիներում, հանդիսանալու յեն կանայք, թե քաղաքում և թե հատկապես դյուղում: Այս տեսանկյունով պետք է կազմակերպել բանուժի հավաքագրման և պատրաստման գործը, դեռևս գործադրկություն լիկվիդացիայի 2-րդ տարին ենք թեակոխում, տնտեսավարներից վոմանք 5—10 բանվորի իրենց կարիքը հղալու համար գլխապառլտի մեջ են ընկնում: Յեվ իրոք, այդ ուղղությամբ վորոշ դժվարություններ կան, վորոնց հաղթահարելու ձեերն ու մեթոդները դեռ մեզնից չատերը լավ չեն յուրացրել և այդ նշանակում է, վոր ընկ. ՍՏԱՄԻՆԻ մարտական 6 ցուցմունքները լավ չենք կենսագործում:

Մեր տեմպերը մեզնից պահանջում են հիմնական բարեփոխում առաջ բերել մեր կենցաղի, հատկապես կանանց կենցաղի մեջ:

Ժողտնտեսության մեջ կանանց մասսայորեն գրավելու և կանանց վերջնականապես բուրժուական մասնաւոր-տեփականատիրական սովորություններից, կենցաղի ալանդակ

մնացորդներըց ազատադրելու հիմնական և վնասկան նախա-
դրյալն է կանանց ներգրավումը կոլեկտիվ կյանքի, հանրային
սպասարկման մեջ: Այս ճանապարհով է, վար մենք վերջնա-
կանապես կկարողանանք կնոջն ազատադրել խոհանոցից,
նրան ավելի լայն շահով ընդգրկելով մեր սոցիալիստական
չինարարության մեջ: Այս կերպ միայն կհնար իրոք տղամար-
դուն համասար ստեղծադրած ուժ կդառնա: Կոլեկտիվ կյանք
ստեղծելու դեպքում առաջ կգա հսկայական միջոցների,
մթերքների ու բանուժի խնայողություն, վրոք խոշոր եֆֆեկտ
կունենա բանվոր-ծառայողների, տնտեսական կուլտուրա-
կան ու կենցաղային բարեկեցության համար:

Մեր Արհմիություններն ու բնակարանային կոոպերացի-
ան պետք է մտածեն այդ ուղղությամբ և ձեռնամուխ լինեն
անհրաժեշտ աշխատանքի: Նույնիսկ ամիսների ընթացքում
կարելի չե այդ ուղղությամբ շոշափելի արդյունքների հաս-
նել: Բնակչիներուսի գծով ներկայումս կառուցված և կո-
ռուցվելիք շենքերը կարելի չեն և պետք է հարմարեցնել կո-
լեկտիվ կյանքին: Մի՞թե Յերեսանում «մնտերնացիոնալ» կամ
«Բլիշ» շենքերում չի կարելի նման բանվորական կոլեկտիվ-
ների հանրային սպասարկում կազմակերպել: Այս ուղղու-
թյամբ պետք է լրջորեն մտածել: Ժամանակն է, վոր կանանց
արդյունաբերության մեջ ներգրավելու դործով չահադրու-
ված մեր բոլոր կազմակերպություններն իրենց ուշադրու-
թյան առանցքը դարձնեն կանանց կենցաղի վնասկան վերա-
կառուցման դործն ե՛լ ավելի բարելավելու խնդիրը: Այս ուղ-
ղությամբ միջին աշխարհի մեր կատարած ձեռնարկումները
պետք է համարել ավելի նվազագույն և դիմել ավելի վնաս-
կան՝ ավելի դործնական քայլերի:

ԹՈՂ ԽՈՀԱՆՈՑԸ, ՊՐԻՄՈՒՍԸ, ՀԻՆ ՏԱՇՏԱԿԸ ՅԵՎ ՊՍ-
ՐԱՍՏՎԻՐ ԴԻՄԵԼ ԴԻՊԻ ԴԱՅՐԵԱԸ

Հնդամյակի ավարտական այս նշանակալից տարում մեր
կուսակցությունն ու կառավարությունը և մեր վոլջ բան-

վոր դասակարգը բոլորի վրա դրել են մարտական խոշոր պար-
տականություններ: Մեր սոցիալիստական չինարարության
բոլոր բնագավառներում մեր տեմպերն այս տարի պիտի
կրկնապատկել, և դրա համար ամենից առաջ պետք է վար վոչ
մի կին անգրագետ չմնա, այլ սովորի, իրեն վորակյալ ուժ
պատրաստի: Պետք է վոչ մի աշխատուկա կին տանն իգույ՝
չնստի, այլ իր տնտեսուհի հետ ձեռք-ձեռքի աված՝ դազգյալի
մոտ կանգնի: Այդպիսով սոցիալիզմի ակտիվ կառուցող դաս-
նա, ուժեղացնի իր տնտեսականը, իր բյուջեն: Դեռ վորոշ
ժամանակով տանն աշխատող տնտեսուհիներն ել պետք է
իրենց ամուսիններից պահանջեն, վոր նրանք լավ պայքարեն
աշխատանքի արտադրողականության, ինքնաբերական իջեցման,
պրոգրսիվների պակասեցման համար, վոր նրանք հաճախի
շաբաթորային կազմակերպեն արդյունաբերության մեջ
աշխատող իրենց ամուսինների, բույրերի և յուրաքանչյուրի
հետ ու զարկ տան սոցիալիզմի կառուցման մեծ գործին:

Աշխատանքի նման ձեռքն ու մեթոդները խորհրդային
Միության շատ վայրերում կիրառվում են, անգամ տնտե-
սահիներն իրենք իրենց աշխատող ամուսինների հետ սոց-
մրցման պայմանադրեր են կնքում, կին-պատգամավորական
փողովների միջոցով հաշիվ տեսնում:

Հայ, թուրք, յեզդի և այլ ազգի կամայք, պատրաստ
յեղեք դազգյալի մոտ կանգնելու:

Տվե՛ք Խորհրդային Հայաստանի ժողտնտեսությանը
15.000 նոր կին մարտիկներ, սոցիալիզմ կառուցողներ:

Ձմռանաք, վոր պատերազմի վտանգի դեպքում մեր
սոցիալիստական յերկրի պաշտպանության գործը մեծ չափով
ապահոված կլինեք, յեթե առավելագույն չափով ընդգրկված
լինեք արդյունաբերության մեջ՝ իրեն փոխարինողներ հա-
կատ մեկնող ռազմիկների:

Կանանց կազմակերպություններ, վերքերե՛ք տեխնիկ
արդյունաբերության շեֆությունը, ուր աշխատում են 3.400

բանվորաւիներ. ուր մօտագա 1—2 տարուով կրկնապատկ-
վելու յե այդ քիվը:

Անշուշտ դասակարգային թշնամիները և նրանց ազնւոններն
ու բոլոր տեսակի ոսկորտունիւնները մեզ խանդարելու յեն
նաև կանանց ընդդէման հարցում: Յեղե'ք գգուն՝ դասակար-
գային քշմամու բոլոր տեսակի հակահեղափոխական տրամա-
դրութեաններին ջախջախիչ հարված հասցնելու գործում:

Այդ բոլորը հաղթահարելու համար պետք ե ե'լ ավելի
լավ յուրացնել և կենսագործել ընդ. ՍՏԱԼԻՆԻ պատմական
6 ցուցումները:

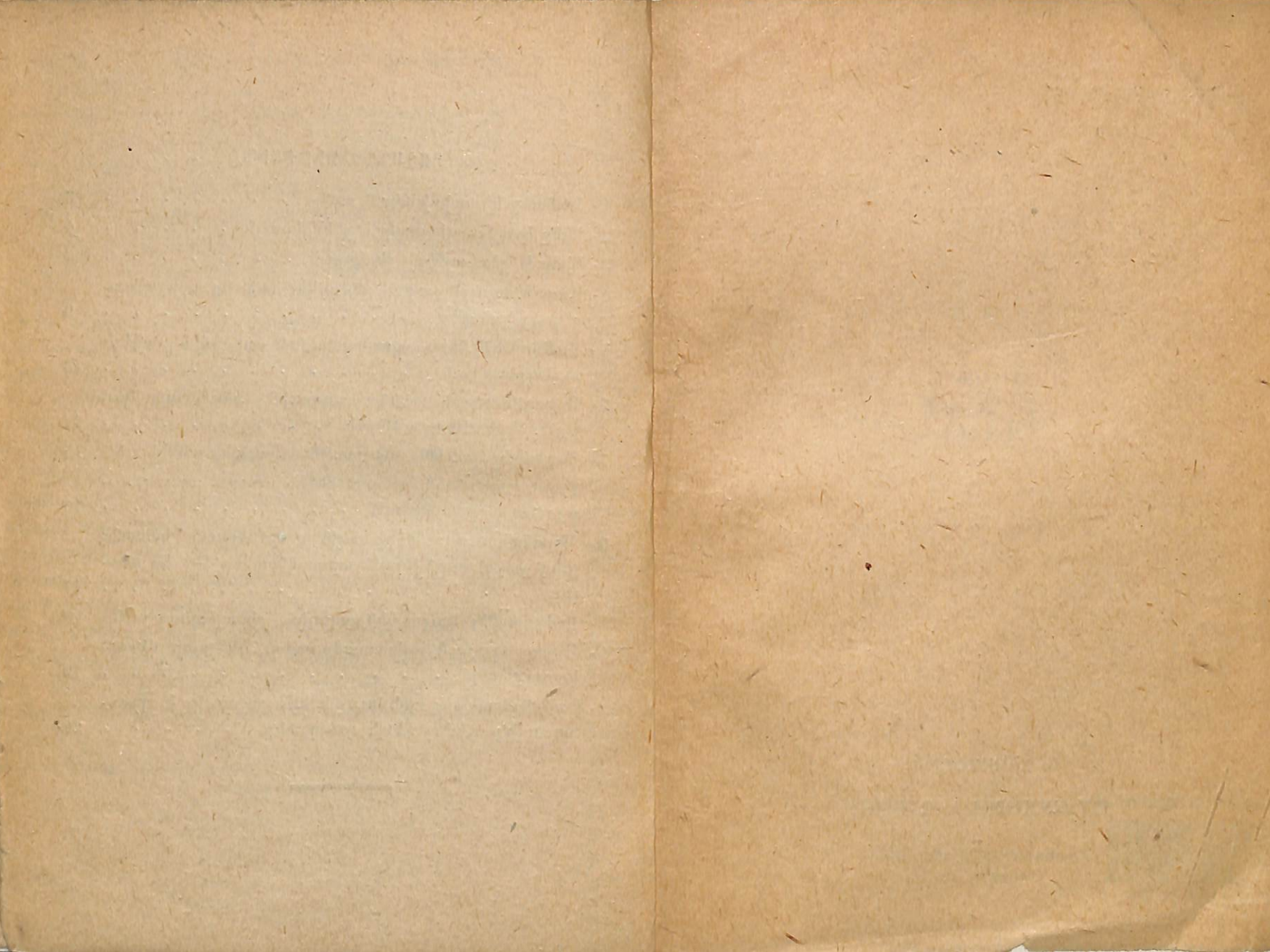
Կանանց ներգրավելու հետ կապված հարցերը, յինն
դրանք կուլտուր-կենցաղային կարիքները բավարարող, թե
այլ հարցեր, կլուծվեն այնպես, ինչպես հաղթահարում ու
լուծում ենք մեր պայքարի բոլոր ֆրոնտներում առաջացող
դժվարութիւնները: Այս խնդրում նույնպես խորհրդային
Հայաստանի բանվորութիւնը ԽՍՀՄ բանվորութեան հետ
միասին լինելու պատգամները լրիւ կենսագործելով՝ իրոք
կառնող իրավահավասար, ստեղծագործող ու կառուցող
միասնական բանակ: Յեւ մարդկութեան աշխատավորութեան
կես մասը կարող կիկը 2-րդ հնգամյակում տղամարդու հետ
հավասարապես ապագասակարգային հասարակութեան ամ-
բաժան ու միասնական ջոկատը կլինի իրոք:

Բանվորաւիներ, կուլտուրաւիներ, գեղջկուհիներ ու
տնտեսաւիներ, միշտ հիշեցե'ք մեծ ուսուցիչ Լենինի պատ-
գամները, մեծ'ք կոմկուսակցութեան և պրոֆմիութեան շար-
քերը, արագացրե'ք սոցիալիզմի վերջնական կառուցման իրա-
գործումը:

Կեցցե կանանց միջազգային աղտոտագրումը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵՈՒՆ

1. Կանանց հեղափոխական տոնը	3
2. Կիկը կապիտալիստական յեկրներում	4
3. Կիկը հորիւրդների յերկրում	6
4. Առավելագույն չափով ընդգրկել կանանց արդյունա- բերութեան մեջ	9
5. Բանվորաւիների պատրաստման գործին ե'լ ավելի ուշադրութեան	13
6. Ուշադրութեան կիկն ազգային փոքրամասնու- թեանների ներգրավմանը	14
7. Պայքարել կանանց ներգրավման խոչընդոտների դեմ	15
8. Բոլոր կազմակերպութեանների լուրջ ուշադրու- թեանն ե պահանջելու	16
9. Կուլտուրաւիների աշխատանքներում կանանց լրիւ չորտագործվելով՝ արտագնացներ քիչ են տա- լիս	17
10. Ուժեղացնել կուլտ-կենցաղային շինարարութեանը	18
11. Ուշադրութեան աշխատավորուհու կենցաղի վերա- կառուցմանը	19
12. Թո'ղ հոռիանցը, պրիմուսը և հիկն տաշտակը և պատ- րաստվի'ք դիմել դեպի դազգային	20

ԽՍՀՄ 8 ԿԻՊ (2/1 մ.)

Н. ХАЧИКОГЛЯН
ОТ КУХНИ К СТАНКУ

Госиздат ССР Армении
Эривань — 1982

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0236188

55.952